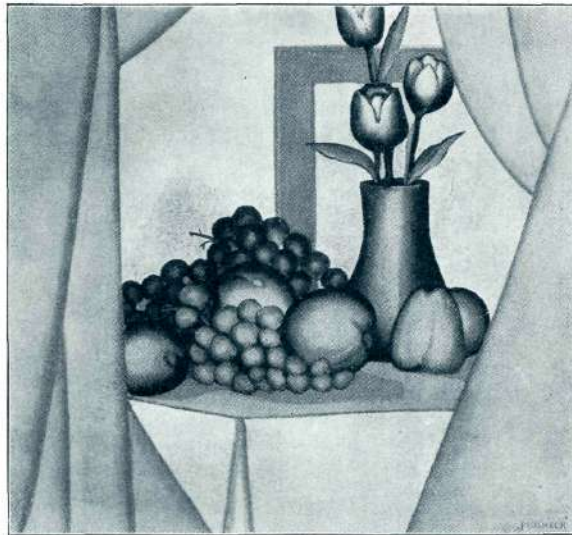

misli, da boš z njo premagal mene. Zaznamenovana in blazna je. V štirinajstem njenem letu jo je oče pripeljal z dežele v mesto. On je igral harmoniko, ona je pela ob harfi. Dolgo sivo brado je nosil stari in hotel biti ves častit. Nekoč je na lepem pričel zmerjati goste. Grozili so mu, on pa je kričal kar naprej, dokler ga ni nekdo izmed njih pobil s stolom na tla. Prav je imel tisti človek, zakaj je hotel biti stari častit, ko bi vendar moral igrati. Mala je potem blodila s harfo po mestu, dokler je niso zaprli. Vrnila se je in se streznila nekoliko. Sedaj strmi le naprej in plava v nekakih svetniških prikazih. Najlepša je med nami. Lahko bi bila vsem moškim tega prostora v veselje in bo tudi, ko ubije enkrat staro zasanjanost. Poželel si jo. V tem stanju kot je sedaj, je ne pridobiš, pozneje se ne boš mogel več mamiti z njeno sliko. Naš častnik, naš Bacchus, se je zaklel, da jo premaga; častnik bo njena pesem in s smehom mu bo odpevala v naročju in bo kot virgo hospitalis raja-jočim studentom.«

Udaril bi Lelijo za te besede. Kot grenka pijača so in dušo trgajo na dvoje; vendar so lahko resnične in ne smem udariti zvodnice poleg sebe. »Zakaj ne igraš, Zila! Zakaj molčiš, zakaj stojiš na odru vpričo vse te množice. So morda tudi tvoje ustnice kot listi usahle rože, ki jim veter ne more škodovati več, ali so napeto popje, ki ga bo utrgal prvi, ki se potruji, da te uvede v to družbo heter. Je Lelija lepša in silnejša od tebe?«

Lelija, prelepa hetera, mi je položila ustnice na lice, govori očarljive besede, ki so naenkrat kot vonj bohotnega cvetja: »Mladi sanjač, pojdi z menoj! V moji sobi je mnogo vaz. Ukleni ognjene rože v svoje dlani! Pojdi na rdeča polja! Zarje so prepregle mreže nad njive. Sladko je biti ujet v zarje. Zarje so živa kri. Vrzi iz sebe pekel brezpomembnega iskanja!«

Ne odgovarjam. Čudi se in je vsa razžaljena. Hetera ne vara. Ni laži na njenem licu. Iz srca in duše govori. Pije vino. »Pij,« mi pravi. Gledam Zilo. Odvrnila je od mene oči. Pijem. »Lahko bi šla drugam, a nočem. Pij!« Pijem. Nad morje legajo megle. Gomila je vsa po resnici. Gomila je smrt. Mati ne živi več. Njena duša ne živi več. Črne sence nad poljem so po resnici. — Hetera si brodi z roko po košatih laseh in mi jih

H.G. PRUSHECK: POMLAD IN JESEN (1928)

vije krog čela. Vineta, mesto prelepo, lasje tvojih deklic so moja krona, moj venec. Pijem. Opojnejše od vina so njene besede. V samostane bi šel s teboj, Lelija, in odgnal pridigarje, samotarje in nadzemske pesnike iz njih v ogenj, da bi zagorela zemlja kot razkošna zvezda. Vonj njenega telesa mami. Prsa je stisnila k meni. Pijem. Strahotno lepo gori dvoje zenic. Lelija, kaj bi iskal onkraj prepada, ko me je blazno lepi ukaz posadil na drugi breg. Tu je le tvoja godba resnična. Hotel sem preko, nisem mogel in sem bil bolan. Zile ni, Zile ni. Zila je bila prikazen z drugega brega. Zila je bila privid razbolene duše. Radi Zile se mi je rogalo življenje in so se mi smejali ljudje Vinete. Bajno očarljiva je Vineta in ti si kraljica v njej. Stisni ustnice k meni, Lelija, in osuši mleko na mojih! Zila, ha, ha! Zila, igraj! Plačal bom. Lelija!« Višnjevka dim se toči v krogih po prostoru. Studentje, dajte mi zelenja! Vaš novi Bacchus bom odslej. Lelija!...

Zasmeje se zmagoslavno. Njena glava klone na moje čelo.

* * *

»Haj!«

Trgam se iz rok, ki so se mi ovile telesa.

»Haj!«

Beli živi kipi na visokem odru so se zgani, Roka — živa ptička — je poletela po pestrobarvnih strunah harfe. Dvajset rok, dvajset pojočih slavčkov, skaklja po rdečih.